

DKZ-WKD.055.1.2025.DI
Warszawa, 27 lutego 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 7723

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Pana Posła Janusza Cieszyńskiego w sprawie nierównego traktowania słuchaczy różnych form kształcenia.

Szanowny Panie Pośle,

odpowiadając na Pana interpelację w sprawie nierównego traktowania słuchaczy różnych form kształcenia, przekazuję poniższe informacje.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 70 gwarantuje każdemu (tj. dzieciom, młodzieży i osobom dorosłym) prawo do nauki i równocześnie na władze publiczne nakłada obowiązek zapewnienia obywatelom powszechnego i równego dostępu do wykształcenia. Odpowiednio do wskazanych norm konstytucyjnych, zgodnie z art. 1 pkt 10 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe¹ (dalej: ustawa Prawo oświatowe), system oświaty zapewnia osobom dorosłym możliwość:

- uzupełnienia wykształcenia ogólnego (podwyższenia poziomu wykształcenia) poprzez kształcenie w szkołach dla dorosłych, tj. odpowiednio w szkole podstawowej dla dorosłych, albo w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych;
- kształcenia zawodowego na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, a w przypadku osób posiadających wykształcenie średnie także w szkole policealnej.

System kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych (dalej także: KKZ) został ustanowiony od 1 września 2012 r. na mocy ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw² i zastąpił dawne szkoły zawodowe dla dorosłych (zasadnicze szkoły zawodowe, technika, technika uzupełniająca). Za przyjęciem takiego rozstrzygnięcia przemawiała konieczność wprowadzenia bardziej elastycznej formuły kształcenia, umożliwiającej dostosowanie organizacji kształcenia do potrzeb i możliwości osób dorosłych łączących zazwyczaj naukę z pracą zawodową i/lub opieką nad członkami rodziny (dziećmi, seniorami). Równocześnie w zakresie warunków i sposobu kształcenia na KKZ, a także potwierdzania uzyskanych efektów kształcenia, przyjęto regulacje analogiczne, jak w odniesieniu do kształcenia w szkole.

Kształcenie zawodowe zarówno w szkole, jak i na KKZ, jest prowadzone w oparciu o program nauczania uwzględniający podstawę programową kształcenia w zawodzie wskazanym

¹ Dz.U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.

² Dz. U. Nr 205, poz. 1206, z późn. zm.

w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy Prawo oświatowe³. Tak więc zakres merytoryczny i minimalna liczba godzin zajęć kształcenia zawodowego są takie same, bez względu na to, czy jest ono realizowane w szkole, czy na KKZ⁴, a także bez względu na formę kształcenia (dzienna, stacjonarna, zaoczna⁵). Notabene, o dopuszczalności prowadzenia kształcenia w danym typie szkoły i w danej formie, jak również o możliwości prowadzenia KKZ w zakresie kwalifikacji wyodrębnionych w danym zawodzie, rozstrzyga klasyfikacja zawodów szkolnictwa branżowego określona przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania z uwzględnieniem wniosku ministra właściwego dla danego zawodu⁶.

Absolwenci KKZ przystępują do przeprowadzanego przez okręgowe komisje egzaminacyjne egzaminu zawodowego na takich samych zasadach, jak słuchacze i absolwenci szkół prowadzących kształcenie zawodowe (w tym szkoły policealnej). Certyfikaty kwalifikacji zawodowej wydawane przez okręgowe komisje egzaminacyjne nie zawierają informacji o ścieżce kształcenia (szkoła, czy KKZ) osoby, która zdała egzamin zawodowy⁷.

KKZ realizowane przez publiczne jednostki systemu oświaty, tj. publiczne placówki kształcenia ustawicznego, publiczne centra kształcenia zawodowego oraz publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe, są bezpłatne⁸. Szkoły prowadzące KKZ, niepubliczne oraz publiczne prowadzone przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne, otrzymują na każdego słuchacza KKZ dotację z budżetu powiatu na zasadach określonych w art. 31 i 31a ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych⁹ (dalej: ustawa o finansowaniu zadań oświatowych).

W świetle powyższego, w mojej opinii, na gruncie przepisów regulujących zasady kształcenia w ramach systemu oświaty nie występuje zróżnicowanie sytuacji osób uczących się w szkołach policealnych i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych.

Zgodnie z art. 4 pkt 20 ustawy Prawo oświatowe i art. 3 ust. 11 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty¹⁰ (dalej: ustawa o systemie oświaty), ilekroć w dalszych przepisach jest mowa bez bliższego określenia o uczniach należy przez to także rozumieć słuchaczy i wychowanków. W rozumieniu ustaw regulujących funkcjonowanie systemu oświaty słuchaczami są:

- osoby kształcące się w szkołach dla dorosłych, branżowych szkołach II stopnia i szkołach policealnych (art. 44 r i kolejne ustawy o systemie oświaty),
- osoby kształcące się na kwalifikacyjnych kursach zawodowych (art. 172 ust. 2 pkt 7a ustawy Prawo oświatowe, art. 31 i 31a ustawy o finansowaniu zadań oświatowych),

³ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. z 2024 r. poz. 611, z późn. zm.).

⁴ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. poz. 991, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 października 2023 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. poz. 2175, z późn. zm.).

⁵ Kształcenie w formie dziennej odbywa się przez 5 lub 6 dni w tygodniu, w formie stacjonarnej – 3 lub 4 dni w tygodniu, w formie zaocznej – co 2 tygodnie przez 2 dni, a w uzasadnionych przypadkach co tydzień przez 2 dni – art. 4 pkt 29a, 29b, 29c ustawy Prawo oświatowe i § 24 ust. 8 rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 października 2023 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. poz. 2175, z późn. zm.).

⁶ Art. 46 ust. 1 pkt 2 i ust. 3 pkt 7 i 8 ustawy Prawo oświatowe.

⁷ Wzory nr 63, 64, 65 i 66 określone w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 7 czerwca 2023 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków (Dz.U. poz. 1120, z późn. zm.).

⁸ Art. 117 ust. 1, 2 i 7 ustawy Prawo oświatowe.

⁹ Dz.U. z 2024 r. poz. 754, z późn. zm.

¹⁰ Dz.U. z 2024 r. poz. 750, z późn. zm.

- osoby kształcące się w kolegiach pracowników służb społecznych (art. 30 ust. ustawy Prawo oświatowe).

Ponadto, na gruncie przepisów regulujących funkcjonowanie systemu kształcenia w formach pozaszkolnych, wydanych na podstawie art. 117 ust. 5 ustawy Prawo oświatowe, słuchaczy kwalifikacyjnych kursów zawodowych odróżnia się od uczestników kształcenia w pozostałych formach pozaszkolnych określonych w katalogu zawartym w art. 117 ust. 5 tej ustawy.

Powyższe nie oznacza jednak, że słuchacza kwalifikacyjnego kursu zawodowego uznaje się za słuchacza szkoły, która dany kurs prowadzi. Status ucznia (słuchacza) szkoły ponadpodstawowej potwierdza legitymacja szkolna wydana przez szkołę na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 7 czerwca 2023 r. w sprawie *świadectw, dyplomów państwowych i innych druków*¹¹. W załączniku nr 4 do tego rozporządzenia określono wzór legitymacji szkolnej dla słuchaczy branżowych szkół II stopnia, szkół policealnych i szkół dla dorosłych (Wzór nr 2). Ważność legitymacji szkolnej w branżowej szkole II stopnia, szkole policealnej i szkole dla dorosłych potwierdza się w kolejnym semestrze (§ 63 ust. 2 rozporządzenia). W powołanych przepisach nie przewidziano możliwości wydawania legitymacji słuchaczom KKZ. Odrębność statusu słuchacza szkoły ponadpodstawowej i słuchacza KKZ potwierdzają także przepisy art. 31 i art. 31a ustawy o finansowaniu zadań oświatowych, które określają uprawnienia szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne do dotacji z budżetu powiatu z tytułu prowadzenia KKZ. Przepisy te określają dotacje przysługujące na „każdego słuchacza kwalifikacyjnego kursu zawodowego”, a nie na „każdego słuchacza szkoły”. Dotacje przysługujące na słuchaczy ww. szkół określono odpowiednio w art. 25 i art. 26 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych.

Przedstawiając powyższe wyjaśnienia, uprzejmie proszę o ich przyjęcie.

Z upoważnienia
Ministra Edukacji

Katarzyna Lubnauer
Sekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

¹¹ Dz.U. poz. 1120, z późn. zm.